

Nr 451

Av herr Rubin, om ett särskilt rättsinstitut för upplåtelse av jord till skogsbruk.

I Värmlands, Kopparbergs och Gävleborgs län samt i alla länen norr därom har man att räkna med att åker och äng i mycket stor omfattning kommer att omföras till skogsmark. Att denna omföring kan genomföras snabbt och med så få olägenheter som möjligt för ägarna av de jordbruk som nedlägges, är ett väsentligt intresse för samhället, jordbrukarna och skogsindustrien, som icke i tillräcklig grad tillgodoses av gällande jordförvärvslag av den 14 maj 1965.

Enligt min mening måste man på ett helt annat sätt än som skett genom jordförvärvslagen aktivt understödja den enskilde jordbrukarens egen vilja att nedlägga ett icke lönsamt jordbruk om man i dessa bygder snabbt skall kunna åstadkomma en omställning till skogsbruk av önskad omfattning. På sådana aktivt understödjande åtgärder måste man ställa det dubbla kravet att de skall försätta den som lämnar ifrån sig åker och äng i ett betydligt bättre läge än för närvarande samt att rimliga garantier tillskapas för att den som övertar den gamla jordbruksmarken verkligen omför den till skogsmark.

Detta dubbla krav anser jag kunna tillgodoses om man, för de bygder varom nu är fråga, inför ett särskilt nytt slag av markupplåtelse, kallat skogsrätt.

Skogsrätten skulle avpassas så att den ger sin innehavare varken mer eller mindre än det som han verkligen behöver för att kunna driva modernt skogsbruk på fastigheten och tillgodogöra sig den skog som redan växer där.

Med undantag för ett visst område runt gårdens centrala byggnader skulle skogsrättshavaren sålunda ges rätt att på all fastighetens mark så, gallra, bespruta och avverka skog med tidsenliga hjälpmedel. Han skulle vidare ges rätt att på fastigheten anlägga och vidmakthålla erforderliga skogsbilvägar och andra för skogsbruk erforderliga transportleder och upplagsplatser. I skogsrätten skulle också ingå sådant inflytande över jakten på större vilt inom fastigheten att skogsrättshavaren kan förhindra sådana skador på växande skog som kan uppkomma genom en okontrollerad tillväxt av beståndet av större vilt.

Skogsrätt skulle i de län varom nu är fråga upplåtas utan tillstånd av någon myndighet. Den skulle gälla under lång tidsrymd och antecknas i fastighetsboken som en fastigheten åvilande gravation. Utöver gårdsområdet,

som alltid skulle vara undantaget från skogsrätt, skulle ägaren vid upplåtelsen kunna undantaga också annan mark, t. ex. en strandremsa vid en sjö där en framtida fritidsbebyggelse ter sig möjlig.

All rätt till fastigheten som ej tillagts skogsrättshavaren, t. ex. gårdsområdet med byggnader, jakt och fiske skulle fortfarande tillkomma fastighetens ägare, som även skulle vara berättigad att utföra och medge transporter till och från gården på av skogsrättshavaren anlagda transportleder.

Har skogsrätt upplåtits till den allt övervägande delen, t. ex. 90 % av en fastighets produktiva areal bör fastigheten icke längre anses som en jordbruksfastighet. På markförvärv från en sådan fastighet bör bestämmelserna i jordförvärvslagen icke längre vara tillämpliga och fastigheten bör därför omföras från »jordbruksfastighet» till »annan fastighet».

Även utanför de län varom nu är fråga kan den nu föreslagna nya upplåtelseformen tänkas vara av värde i vissa fall men bör i så fall underkastas motsvarande villkor som enligt jordförvärvslagen gäller för rätt att förvärva jordbruksfastighet.

Under åberopande av det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen måtte i skrivelse hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning om införande av en ny form av markupplåtelse, kallad skogsrätt, varigenom markägaren på längre tid kan upplåta jordareal till annan för drivande av skogsbruk.

Stockholm den 24 januari 1967

Bertil Rubin (mbs)
